

VZDRŽEVANI DRUŽINSKI ČLANI

Pojasnilo DURS, št. 42401-80/2005, 24. 1. 2005

Na vprašanja glede razlikovanja različnih kategorij vzdrževanih članov po Zakonu o dohodnini (Uradni list RS, št. 54/04, 56/04 - popr., 62/04 - popr., 63/04 - popr., 80/04 in 139/04), v nadaljevanju: ZDoh-1, pojasnjujemo:

Rezidentom, ki vzdržujejo družinske člane, se prizna znižanje letne davčne osnove. Za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo in ima pravico do dodatka za nego otroka v skladu z zakonom o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, znaša 1.720.800 tolarjev na leto. Navedena olajšava se v skladu z 2. točko prvega odstavka 108. člena ZDoh-1 ne prizna zavezancu, čigar otrok je zaradi zdravljenja, usposabljanja, vzgoje ali šolanja v zavodu, v katerem ima celodnevno brezplačno oskrbo, ali v rejništvu, razen če dokaže, da tudi v tem času materialno skrbi za otroka. V tem primeru se olajšava prizna za dobo, za katero center za socialno delo v skladu z zakonom, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke, prizna pravico do dodatka za nego otroka.

Za uveljavljanje navedene posebne olajšave se uporablja odločba centra za socialno delo o priznanju dodatka za nego otroka, potrebnega posebne nege in varstva v skladu z zakonom, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke, kakor to določa tretji odstavek 108. člena ZDoh-1. V skladu s 83. členom Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (Uradni list RS, št. 110/03), v nadaljevanju: ZSDP-UPB1, pravica do dodatka za nego otroka traja za obdobje, ko se otroku zagotavlja posebno varstvo iz zdravstvenih razlogov, oziroma do 18. leta, po tej starosti pa, če so izpolnjeni pogoji iz 70. člena tega zakona.

V skladu s četrtnim odstavkom 109. člena ZDoh-1 za vzdrževanega družinskega člana velja tudi za delo nezmožen otrok v skladu s predpisi o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb, ne glede na starost. Za takšnega vzdrževanega družinskega člana se rezidentom prizna znižanje letne davčne osnove v višini, kakor je določeno za vzdrževane otroke v 108. členu ZDoh-1.

Zavezanec navaja tudi, da ima v podjetju zaposlenih nekaj delavcev, ki imajo svoje družine (ženo in otroke) na Hrvaškem* oziroma v Bosni in Hercegovini**. Zanima vas, ali pri izračunu akontacije dohodnine od dohodkov iz delovnega razmerja, izplačanih tem delavcem, lahko upoštevate posebno olajšavo za vzdrževanje družinske člane, če zaposleni vztrajajo pri tem. Pojasnjujemo naslednje:

V skladu z ZDoh-1 se davčne olajšave (splošna, osebne in posebne olajšave) priznajo rezidentom. Rezidentstvo po ZDoh-1 se ugotavlja v skladu z določbami 6. člena tega zakona. Pod posebnimi pogoji iz 110. člena ZDoh-1 lahko nekatere olajšave uveljavljajo tudi nerezidenti fizične osebe, ki so rezidenti države članice EU.

Iz navedenega izhaja, da zaposleni delavci, ki imajo svoje družine na Hrvaškem oziroma v Bosni in Hercegovini, lahko uveljavljajo davčne olajšave le, če so rezidenti Republike Slovenije v skladu z določbami 6. člena ZDoh-1. Pri tem pripominjamo, da je v skladu s prvim odstavkom 5. člena ZDoh-1 rezident zavezan za plačilo dohodnine od vseh dohodkov, tudi tistih, ki imajo vir izven Slovenije. Napoved za odmero in poračun dohodnine na letni ravni mora davčni zavezanec, ki je rezident, vložiti po določbah Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 54/04, 57/04 - ZDS, 109/2004 - odločba US, 128/2004 - odločba US in 139/04), v nadaljevanju: ZDavP-1.

V skladu z devetim odstavkom 109. člena ZDoh-1 za vzdrževanega družinskega člana po tem členu velja oseba, ki izpolnjuje pogoje, določene v prejšnjih določbah tega člena, in katerega od naslednjih pogojev:

- ima prijavljeno prebivališče v Sloveniji,
- je državljan Republike Slovenije oziroma države članice EU ali je rezident države, s katero ima Slovenija sklenjeno mednarodno pogodbo o izogibanju dvojnega obdavčevanja.

Kakor izhaja iz navedenega, lahko zaposleni, ki so državljani Hrvaške oziroma Bosne in Hercegovine (če so pripoznani kot rezidenti po ZDoh-1), uveljavljajo posebno olajšavo le za tiste vzdrževane družinske člane, ki izpolnjujejo pogoje iz prej navedene določbe devetega odstavka 109. člena ZDoh-1.

** Opomba: Konvencija s Hrvaško se glede določb ZDoh-1 oziroma ZDoh-2 o priznavanju posebne olajšave za vzdrževane družinske člane, ki so tujci, uporablja od 1. 1. 2006 dalje.*

*** Opomba: Konvencija z Bosno in Hercegovino pa se glede določb ZDoh-1 oziroma ZDoh-2 o priznavanju posebne olajšave za vzdrževane družinske člane, ki so tujci, uporablja od 1. 1. 2007 dalje.*